

منشور فعالیت حسابرسی داخلی

مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۲۳ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

در اجرای ماده ۱۰ دستورالعمل کنترل‌های داخلی برای ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران، منشور فعالیت حسابرسی داخلی شرکت نمونه (سهامی عام) در تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۳ به تصویب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید و از تاریخ تصویب، لازم‌الاجراست.

• فصل یک - مأموریت و دامنه عملیات :

○ ماده یک :

مأموریت واحد حسابرسی داخلی، ارایه خدمات اطمینان‌دهی و مشاوره‌ای مستقل و بی‌طرفانه، به منظور ارزش‌افزایی و بهبود عملیات شرکت می‌باشد. حسابرسی داخلی با ایجاد رویکردی منظم و روشمند به شرکت کمک می‌کند که برای دستیابی به اهداف خود، اثربخشی فرآیندهای راهبری، مدیریت ریسک و کنترل را ارزیابی نموده و بهبود بخشد.

○ ماده دو :

دامنه عملیات واحد حسابرسی داخلی باید به نحوی تعیین شود که شبکه فرآیندهای راهبری، مدیریت ریسک و کنترل که توسط مدیریت شرکت طراحی و ارایه شده است، در موارد زیر اطمینان فراهم آورد:

▪ بند یک :

ریسک‌ها به نحو مناسب شناسایی و مدیریت می‌شوند،

▪ بند دو :

در مواقع لزوم، تعامل با گروه‌های مختلف راهبری شرکت به نحو مناسب وجود دارد،

▪ بند سه :

اطلاعات مالی، مدیریتی و عملیاتی با اهمیت شرکت، درست، قابل اعتماد و به موقع می‌باشد،

▪ بند چهار :

فعالیت‌های کارکنان مطابق با خط‌مشی‌ها، استانداردها، رویه‌ها، قوانین و مقررات می‌باشد،

▪ بند پنج :

تحصیل منابع به صرفه می‌باشد، از منابع کارا و اثربخش استفاده می‌شود، و منابع به نحو مناسب حفاظت می‌شود،

▪ بند شش :

برنامه‌ها، طرح‌ها و اهداف شرکت قابل تحقق است،

▪ بند هفت :

کیفیت و بهبود مستمر در فرآیندهای کنترلی شرکت ترویج می‌شود،

▪ بند هشت :

موضوعات قانونی و حقوقی با اهمیت موثر بر شرکت، به نحو مناسب شناسایی می‌شود و مورد توجه قرار می‌گیرند.

• فصل دو - اختیارات :

○ ماده سه :

هیأت مدیره در چارچوب مسئولیت‌های واحد حسابرسی داخلی، به آن اختیار می‌دهد که:

▪ بند یک :

امکان دسترسی نامحدود به کلیه اسناد و مدارک، دارایی‌ها، کارکنان و مشاهده فرآیندهای شرکت و شرکت‌های فرعی داشته باشد،

▪ بند دو :

به کمیته حسابرسی دسترسی داشته باشد،

▪ بند سه :

منابع مالی و انسانی مورد نیاز را جذب کرده و موضوعات، دامنه‌ی عملیات و روش‌های دستیابی به اهداف حسابرسی داخلی را تعیین و اجرا نماید،

▪ بند چهار :

خدمات خاص مورد نیاز برای ایفای مسئولیت‌ها و آموزش کارکنان حسابرسی خود را حسب نیاز از داخل یا خارج از شرکت کسب نماید،

○ ماده چهار :

هیأت مدیره کلیه کارکنان را در قبال ارایه اسناد، مدارک و اطلاعات درست و به موقع در قبال حسابرسی داخلی موظف و پاسخگو میداند. همچنین هیأت مدیره، واحد حسابرسی داخلی را مسئول حفاظت از اسناد، مدارک، اطلاعات و اسرار شرکت و شرکت‌های فرعی که بنا به موقعیت کاری به آنها دسترسی پیدا می‌کند، میداند.

○ ماده پنج :

مدیر حسابرسی داخلی و کارکنان واحد حسابرسی داخلی مجاز به انجام موارد زیر نیستند:

▪ بند یک :

انجام هرگونه وظایف اجرایی در شرکت و شرکت‌های فرعی،

▪ بند دو :

ایجاد و یا تصویب تراکنش‌های حسابداری خارج از واحد حسابرسی داخلی،

▪ بند سه :

هدایت فعالیت‌های سایر کارکنان شرکت مگر تا میزانی که آنان برای کمک به تیم حسابرسی داخلی تخصیص داده شده اند،

▪ بند چهار :

حسابرسی فعالیت‌هایی را که خود قبلاً در آن مسئولیت اجرایی داشته‌اند،

▪ بند پنج :

انجام سایر اعمالی که استقلال و بی‌طرفی آنان را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

- فصل سه - مسئولیت ها :

- ماده شش :

اهم مسئولیت‌های واحد حسابرسی داخلی به شرح زیر است:

- بند یک :

تدوین برنامه انعطاف‌پذیر سالانه حسابرسی داخلی با استفاده از روش‌شناسی متناسب مبتنی بر ریسک، شامل هرگونه ریسک یا ملاحظات کنترلی مورد نظر مدیریت شرکت، و پیشنهاد آن به کمیته‌ی حسابرسی جهت بررسی (قبل از تصویب توسط هیأت مدیره).

- تبصره یک :

برنامه سالانه حسابرسی داخلی با در نظر گرفتن اولویت‌ها حداقل باید شامل برنامه ارزیابی و بهبود "تحقق اهداف راهبردی شرکت"، اثربخشی "فرآیندهای نظام راهبری، مدیریت ریسک، کنترل‌های داخلی، حفاظت از دارایی‌ها، رعایت قوانین، مقررات و الزامات، و شاخص‌های بهره‌وری" و سلامت "اطلاعات مالی و غیرمالی با اهمیت و معاملات عمده شرکت" باشد .

- تبصره دو :

وظایف مدیر و کارکنان حسابرسی داخلی، نافی وظایف مدیران و کارکنان سایر بخش‌های سازمانی در قبال مواردی همچون اثربخشی نظام راهبری، مدیریت ریسک، کنترل‌های داخلی و رعایت قوانین و مقررات نمی‌باشد .

- بند دو :

اجرای برنامه سالانه مصوب هیأت مدیره شامل هرگونه وظایف و پروژه‌های مورد درخواست مدیریت شرکت و کمیته حسابرسی،

- بند سه :

بررسی و ارزیابی مستمر اثربخشی سیستم کنترل‌های داخلی، گزارش نتایج به کمیته حسابرسی و هیأت‌مدیره و پیگیری روش‌های بهبود سیستم کنترل‌های داخلی،

▪ **بند چهار :**

حفظ ترکیب نیروی انسانی دارای دانش، تجربه و مهارت کافی و مدارک رسمی حرفه‌ای متناسب طبق الزامات سازمان بورس و اوراق بهادار، برای اجرای مطلوب مفاد این منشور و تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی مناسب،

▪ **تبصره :**

اغلب با توجه به اهداف و مسئولیت‌های واحد حسابرسی داخلی، تیم حسابرسی داخلی در مجموع باید از دانش، تجربه و مهارت‌های متنوع (در حوزه‌های مختلفی مانند دانش مالی، فناوری اطلاعات، سیستم‌ها و همچنین دانش خاص عملیات اصلی شرکت (برخوردار باشد

▪ **بند پنج :**

استقرار برنامه ارزیابی کیفیت برای کسب اطمینان از عملکرد مناسب حسابرسی داخلی،

▪ **بند شش :**

انجام خدمات مشاوره‌ای علاوه بر خدمات اطمینان‌دهی حسابرسی داخلی برای کمک به مدیریت شرکت در دستیابی به اهداف شرکت،

▪ **بند هفت :**

ارزشیابی و ارزیابی ادغام یا تلفیق فعالیت‌ها و ایجاد یا تغییر در خدمات، فرآیندها، عملیات و فرآیندهای کنترلی، متناسب با شرایط ایجاد، استقرار یا توسعه آن‌ها،

▪ **بند هشت :**

ارایه گزارش‌های دوره‌ای منظم (و در صورت نیاز گزارش‌های موردی) در خصوص خلاصه نتایج حاصل از فعالیت‌های واحد حسابرسی داخلی به کمیته حسابرسی و هیأت مدیره،

▪ **تبصره یک :**

حداقل موارد مندرج در گزارش باید شامل برنامه‌های محقق شده و میزان پیشرفت برنامه سالانه حسابرسی داخلی و محدودیت‌های احتمالی باشد. همچنین ضروری است پیشنهاد‌های لازم و نتایج پیگیری و اجرای پیشنهاد‌های قبلی گزارش گردد.

▪ تبصره دو :

رونوشت گزارشات واحد حسابرسی داخلی پیرامون گزارش های مورد درخواست مدیرعامل، به کمیته حسابرسی و هیأت مدیره ارسال شود .

▪ بند نه :

اطلاع رسانی منظم به کمیته ی حسابرسی در خصوص موضوعات نوین اثرگذار بر انجام بهتر حسابرسی داخلی،

▪ بند ده :

ارایه فهرستی از اهداف کمی عملیاتی و نتایج تحقق یافته به کمیته حسابرسی،

▪ بند یازده :

همکاری درفرآیند رسیدگی به فعالیت های مشکوک به تقلب در شرکت (و یا فعالیت های پولشویی) و هشدار به موقع و مناسب به مدیریت شرکت و کمیته حسابرسی (و یا مسئول مبارزه با پولشویی)،

▪ بند دوازده :

مد نظر قرارداد دامنه رسیدگی های حسابرسان مستقل و ارتباط و همکاری با آنان به منظور انجام حسابرسی بهینه شرکت با هزینه معقول و نیز ارایه اطلاعات و مستندات دال بر فعالیت های پولشویی به حسابرس مستقل شرکت طبق مقررات،

▪ بند سیزده :

فرهنگ سازی از طریق اطلاع رسانی مناسب به سایر کارکنان شرکت در خصوص حسابرسی داخلی و ماهیت ارزش افزایی آن.

• فصل چهار - پاسخگویی :

○ ماده هفت :

مدیر واحد حسابرسی داخلی، در چارچوب این منشور، باید در موارد زیر به کمیته حسابرسی و هیأت مدیره پاسخگو باشد :

▪ بند یک :

انجام برنامه سالانه مصوب هیأت مدیره،

▪ بند دو :

ارزیابی سالانه کفایت و اثربخشی فرآیندهای شرکت در مورد کنترل فعالیتها و مدیریت ریسک با توجه به مأموریت و دامنه عملیات،

▪ بند سه :

گزارش موارد با اهمیت در خصوص فرآیندهای مربوط به کنترل فعالیتهای شرکت و شرکت‌های فرعی شامل فرصت‌های بهبود بالقوه در فرآیندهای مزبور،

▪ بند چهار :

ارایه اطلاعات دوره‌ای در خصوص وضعیت و نتایج برنامه سالانه حسابرسی داخلی و کفایت منابع تحت اختیار،

▪ بند پنج :

فراهم کردن امکان انجام سایر فعالیت‌های نظارتی و کنترلی (مانند مدیریت ریسک، رعایت مقررات، الزامات قانونی، امنیت اطلاعات، اخلاق حرفه‌ای، و حسابرسی مستقل (و هماهنگی با آنها،

▪ بند شش :

تدوین و پیاده‌سازی برنامه تضمین و ارتقای کیفیت جهت کسب اطمینان معقول از انجام با کیفیت فعالیت‌های حسابرسی داخلی،

▪ بند هفت :

انجام سایر الزامات مصوب هیأت‌مدیره در چارچوب وظایف حسابرسی داخلی علاوه بر الزامات این منشور.

• فصل پنج - استقلال، بی طرفی و مراقبت حرفه ای :

○ ماده هشت :

به منظور کسب اطمینان از مستقل بودن حسابرسان داخلی، واحد حسابرسی داخلی مستقیماً زیر نظر کمیته حسابرسی فعالیت می نماید و مدیر آن به پیشنهاد کمیته حسابرسی توسط هیأت مدیره منصوب می شود. افزون بر این گزارش‌های حسابرسان داخلی در اختیار هیأت مدیره و کمیته حسابرسی قرار می گیرد .

○ ماده نه :

مدیر و کارکنان حسابرسی داخلی باید:

▪ بند یک :

در تعیین حدود رسیدگی، انجام رسیدگی‌ها، ارایه پیشنهادها و گزارش نتایج از استقلال حرفه‌ای برخوردار باشند، نگرشی بیطرفانه داشته باشند و از تضاد منافع بپرهیزند،

▪ بند دو :

زمان اجرای حسابرسی داخلی را با هماهنگی مدیریت واحدهای مورد رسیدگی تنظیم کنند، مگر در موارد استثنایی که رسیدگی بدون اعلام قبلی از ضروریات حسابرسی داخلی است،

▪ بند سه :

شواهد جمع‌آوری شده، کاربرگ‌های پشتوانه، پرونده‌ها و یافته‌های حسابرسی داخلی را محرمانه تلقی نمایند،

▪ بند چهار :

یافته‌ها و پیشنهادهای حسابرسی داخلی را با توجه به ماهیت، اهمیت و پیامد آن، متناسب با سطوح مدیران یا کارکنان در میان گذارند،

▪ بند پنج :

مراقبت حرفه‌ای معقول مورد انتظار را اعمال نمایند.

• فصل شش – استانداردها و آئین رفتار حرفه‌ای حسابرسی داخلی :

○ ماده ده :

حسابرسان داخلی در انجام حسابرسی داخلی باید استانداردهای داخلی لازم‌الاجرا و آیین رفتار حرفه‌ای حسابرسان داخلی و در نبود استانداردهای موردنیاز، استانداردهای بین‌المللی حسابرسی داخلی را رعایت نمایند .